

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਇਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ

ਮਾਯੂ ਸਿੰਘ, ਅਧੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ ਨੰ. 27 ਆਫ 1958

9 ਅਗਸਤ, 1961

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਗਾਇਆ ਥਾਬੇਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)-ਧਾਰਾ 3-ਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ-ਰੀ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ-ਅਜਿਹੇ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ-ਰੀ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਬੇਕਾਰ-ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ- ਦਾ ਅਨੁਮਾਤੀ ਅਰਥ - ਧਾਰਾ 13(1) - ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ - ਰੀ ਥਾਬੇਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਗਾਇਆ ਥਾਬੇਦੀ ਐਕਟ, 1949, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਆਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਵਾਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਵਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਆਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਰਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਤ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਸ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਖੱਸ਼ਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਮਕਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਭਾਵ, ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੋਧਣਾ ਜਾਂ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਛੋਟ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬਦਲਿਆ, ਮੋਧਿਆ ਜਾਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਤਾਬ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਸਿਰਫ਼ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਠਾਵਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਛੋਟ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਨੂੰਨ ਪੂਰੇ ਜੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਛੋਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਯੂਰਬੀ ਖੋਜਾਬ ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੰਦੀ ਐਰਟ, ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਰਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਛੋਟ ਯਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਛੋਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਮੋਟਾ ਰਿਗਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਰਟ ਨਿੱਜੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਗਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਛੋਟ ਦੀ ਯਾਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਾਰਾ 3। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਬੰਧ ਅਧੀਨ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਰਾ 3 ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੱਖਣ ਦੇ ਉਧਾਰ ਤੋਂ ਖੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਯਾਰਾ 3 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖਰ ਇਹ ਆਖਣੇ ਆਖ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਖਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਰ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਉਸਾਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਵਾਰੰਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 'ਬਿਲਡਿੰਗ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਨਿਟ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੰਦੀ ਐਰਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਰਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਿਗਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਗਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਅਤੇ ਫਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਵਾਰੰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸਥਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖੋਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਰ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ

ਇੱਕ ਖੋਜਦਾਰ ਟਿਮਾਰਤ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਰ ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਰਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਟਿਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਐਰਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਮਾਰਤ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਸ਼ਕ ਉਮਾਰੀ ਟਿਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਰ ਜਿੱਥੇ ਖੁਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਖੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁਰਖੀ ਖੋਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਗਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਮਹਿਜ਼ੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਖਰ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਲੈਟਰਸ ਖੋਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਧੀਲ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਮਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ, ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958 ਨੂੰ, 1954 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1135, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ 1954, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਨ. ਭਨੋਟ, ਮਥ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 19 ਨਵੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪਾਸ ਰੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਧੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958, ਛਾਂਚਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ, ਖਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਐਚ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ, ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਵਕੀਲ, ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਮ.ਆਰ.ਫਿੱਬਰ, ਐਨ.ਐਲ. ਸਲੂਜਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ. ਬਾਗਰੀ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.- ਇਸ ਗੁਰਮ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਖਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਖੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖਰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਖੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਖਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰਮ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਲੈਟਰਸ ਖੇਟੈਂਟ ਅਧੀਲ ਨੰ.276 ਆਫ 1958।

ਇਹ ਅਧੀਲ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਸਮਝਾਏ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1945 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਸਾਲ 1947 ਤੱਕ ਮਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਵਿਆਇਆ ਗਿਆ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਆਖਰਕਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ, 'ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਸਨ-

(1) ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਯਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

(2) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(3) ਕਿ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਸਬਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ਕਾਰ ਹੈ; ਅਤੇ

(4) ਕਿ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਧੀਲ 'ਤੇ 31 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਧੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1958 ਨੂੰ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਅਧੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ

ਗੁਰਮ ਰਾਗੀਂ ਸਮਝੈਤੇ ਨੂੰ ਖੁਰਾ ਰਰਨ ਲਈ ਖੁਲਤਵੀ ਰਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਰਰਨ ਵਾਲੀ ਅਧੀਲਰਰਤਾ ਦੀ ਖਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਧੀਲਰਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਨੇ ਉਘਰੋਰਤ ਚਾਰ ਨੁਰਤੇ ਉਠਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੁਮ ਵਿੱਚ ਨਿਖਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਿਰਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1959 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੰ. 1816

ਇਹ ਰੇਸ ਖੰਡਿਤ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਜੁਲਾਈ, 1960 ਨੂੰ ਆਖਣੇ ਗੁਰਮਾਂ ਰਾਗੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਰੋਲ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੱਥ, ਖੰਡਿਤ, ਜੇ. ਦੇ ਗੁਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਲਰਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਧੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਧੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਰੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਰ ਦੂਜੇ ਖਾਸੇ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-

(1) ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਮੰਵਿਯਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ; ਅਤੇ

(2) ਕਿ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

'ਖੁਰਬੀ ਖੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੇਦੀ ਐਰਟ, 1949 (1949 ਦਾ ਖੰਜਾਬ ਐਰਟ ਨੰ. III) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਰਦੇ ਹੋਏ, ਖੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਜਯਾਲ ਨੇ ਸਾਲ 1956, 1957 ਅਤੇ 1958 ਵੇਰਾਨ ਬਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਰੀਤੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁਰੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਖੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਰਤ ਐਰਟ ਦੇ ਉਘਬੰਧ'

ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵਰਰ ਨਹੀਂ ਰਰਦਾ ਰਿਉਰਿ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 1956 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਕਿ ਰਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖੁੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਗੁਣ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਰਿਉਰਿ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਦੇ ਉਘਬੰਧ ਦੇ ਮੌਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਦਾ ਰੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਰਟ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਆਮ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਰੱਢਣ ਲਈ ਰੋਈ ਮੁਰੱਦਮਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਰਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਰਾਨ ਮਾਲਰ ਦੇ ਹੱਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਦਿਆਂ ਰਿਗਾ ਰਿ ਇਮਾਰਤ 1956 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਰਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧੀਲ ਰਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਰੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਗਾ ਰਿ ਇਮਾਰਤ ਦਾ

ਨਿਰਮਾਣ 1956 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਿਉਰਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਰੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੁਕਤੇ ਮਾਡੇ ਮਾਹਮਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਰੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਰੂਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

1960 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਖੀਲ ਨੰ. 1558

ਇਹ ਰੋਮ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਮਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ 21 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਗੁਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ 1959 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਖੀਲ ਨੰ. 1816 ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰੋਮ ਵਿੱਚ, ਮਰਾਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਰ ਬਜ਼ਾਰ, ਸਿਰਮਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਢਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਰਿੱਤੇ ਲਈ ਰਿਗਾਏ ਵਜੋਂ 250 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਰੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ 11 ਅਗਸਤ, 1956 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 1,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਰਿਗਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰਬਜ਼ਾ 22 ਅਗਸਤ 1956 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਮਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ 21 ਅਗਸਤ 1957 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਦੁਕਾਨ ਖਹਿਲਾਂ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਰੋਲ ਸੀ ਖਰ ਮੁੜ ਉਮਾਰੀ ਲਈ ਮਾਲ 1956 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਰਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਗਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਰੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਰਟ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਬਾਹਰ ਰੱਢਣ ਲਈ ਮੁਰੱਦਮਾ ਐਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਖਾਸੇ ਮਰਾਨ ਮਾਲਕ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1959 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਖੀਲ ਨੰ. 1816 ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕ ਸਮਰਾਲੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਮਾਲ 1956 ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਰਟ ਦੇ ਉਥਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਡੇ ਮਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਹੀ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ:-

(1) ਐਰਟ ਦੀ ਯਾਰਾ 3 ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ; ਅਤੇ

(2) ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਰੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਖੁਮਾਣਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸੇ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਨਿਖਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਗਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਨੋਟ ਰੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਐਰਟ ਦੀ ਯਾਰਾ 3 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਰਿਉਰਿ ਜੇਰਰ ਇਹ ਗੱਲ ਰਾਇਮ ਰਹੀ ਤਾਂ ਬਾਰੀ ਦੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਖਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਰੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਖਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਵਾਂਗੇ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੇਸ਼ ਹੋਈ ਦਲੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਦਲੀਲ ਖੇਸ਼ ਰੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ੈਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ: -

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ "ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ੈਰਟ ਹੈ।" ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਸੈਕਸ਼ਨ 1.-" (1) ਇਸ ਜ਼ੈਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਜ਼ੈਰਟ, 1949 ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛਾਉਣੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 3.-"ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਜ਼ੈਰਟ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੈਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੈਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੈਰਟ ਦੇ ਮੁਕਾਮਲ ਤੋਂ ਛੇਟ ਕੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੁਥਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਜ਼ੈਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਾਯ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 3 ਕਨੂੰਨ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਰੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਨਾ ਕਿ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ੈਰਟ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਖਟਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਾਖਾਨਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਵਸਨਲਾਲ ਮਗਨਭਾਈ ਸੰਜਨਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਦਿ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ (2), ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਾਖਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਮ, ਜੇ. ਨੇ ਖੇਨੇ 566 ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਰਤ ਵਾਲੇ ਰਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੱਥੇ ਗਏ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਖੋਜਿਤ ਆਚਰਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੈਮਪਟਨ ਅਤੇ ਕੋਥਨੀ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ (1), ਅਤੇ ਬਾਯਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਸੱਥਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਆਖਯ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਟ ਰਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤੀਆ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਭਿਯੰਗ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਜਿਸ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ; ਦ ਕਵੀਨ ਬਨਾਮ ਬੁਰਗ (2), ਚਾਰਲਸ ਰਮਲ ਬਨਾਮ ਦ ਕਵੀਨ (3), ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬੇਨੇਰੀ ਲਾਲ ਸਰਮਾ (4), ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (5)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਾਲਸ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ

ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੱਥੇ ਗਏ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਭਿਯੰਗ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕੇਸ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1960 ਐਮ.ਸੀ.554

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1961 ਐਮ.ਸੀ.4

(1) (1927) 276 ਵੀ.ਐਮ.394

(2) (1878) 3 ਏ.ਸੀ.889

(3) (1882) 7 ਏ.ਸੀ.829 ਖੇਨਾ 835 ਤੇ

(4) 72 Ind. App.57: ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1945 ਖੀ.ਸੀ.48

(5) (1957) ਐਮ.ਸੀ.ਆਰ 605: ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1957 ਐਮ.ਸੀ.510

ਬਾਰੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਰਤੀਆ ਰਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖਾਉਣ ਲਈ:

'ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਰਾਨੂੰਨ, ਰਾਨੂੰਨ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਐਕਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਨੂੰਨ ਖਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਿਕਸਤ, ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਉਚਿਤ ਅੰਤਰ ਇਹ ਸੀ: -

'ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਖਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਕੁਝ ਤੱਥ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਆਖਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਾਨੂੰਨ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

(ਲੋਕਮ ਅਧੀਨ 72 ਪੀਏ. 491 ਵਿੱਚ; ਫੀਲਡ ਐਂਡ ਕੇਥਨੀ ਬਨਾਮ ਕਲਾਰਕ (1)।

ਪਰ ਵਿਵੇਕ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇ। ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਇੰਨਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਸਵਾਰਟਜ਼-ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਰਾਨੂੰਨ, ਪੰਨਾ 21.

ਕਮਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1901 ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਐਸਟਾ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਲੀਮਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੈਰਮਟਰ ਬਨਾਮ ਆਰ ਵੇ (2) ਦੇ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਰਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਖਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਧੌਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਯਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਕੈਰਮਟਰ ਦਾ ਕੇਸ (1)।

(1) (1892) 143 ਯੂ.ਐਸ.649

(2) (1909) 8 ਸੀ.ਐਲ.ਐਚ.636 ਪੰਨਾ 634,637,638 ਤੇ

(1) (1909) 8 ਸੀ.ਐਲ.ਐਚ.626 ਪੰਨਾ 637,638 ਤੇ

ਵਸਨਲਾਲ ਮਗਨਭਾਈ ਦੇ ਰੋਸ ਵਿੱਚ ਗਜੇਂਦਰਗੜ੍ਹਰ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਇਹ ਗੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਆਯੁਕਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮਾਜ-ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਥਮੇਂ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਯਾਜਨਕ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਮੰਡਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਗੱਦ ਵੀ ਗੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਥਾਲਿਕਾ ਰਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਸੌਖ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਸੌਖਣ ਤੋਂ ਖਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਜਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਹਰੀਸ਼ੇਰ ਬਾਗਲਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,—

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਿਸੇ ਉਥਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੌਖ ਕਰਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਰਿਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਖੁੱਛਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਫ਼ਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਗਲਾ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਮਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੁਰਵੀਂ ਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਮਤਾਵਨਾ ਖੁਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਇੰਟਰਵਾਇਰਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੰਧਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸਨਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾ ਰਾਓ, ਜੇ. ਦੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ

(2) (1955) 1 ਜੈਸ.ਸੀ.ਯਾਰ. 380 ਖੰਨਾ 388 ਤੇ: ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1954 ਜੈਸ.ਸੀ.465 ਖੰਨਾ 468 ਤੇ

(1) (1955) 1 ਜੈਸ.ਸੀ.ਯਾਰ. 380: ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1954 ਜੈਸ.ਸੀ.465

ਹਵਾਲੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਖੰਨੇ 10 ਅਤੇ 11 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਲਾਯਜ਼ ਐਕਟ, 1912 (2), ਵਿੱਚ ਹੈ ਉੱਥੇ ਰੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਯੀਨ ਰਾਜਕਾਰੀ ਆਬਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਰੇਂਦਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਆਯੀਨ ਵੀ ਸੀ। ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਯਾਜ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਰਾਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਰੀਤਾ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤ ਵੱਖਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲਿਖੇ। ਮੈਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਸ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨਗਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਯਟਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਮੇਟੀ, ਯਟਨਾ, (1), ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਲਾਯਜ਼ ਐਕਟ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਰਾਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਬਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਤ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਖੰਨਾ 301(ਜੈਸ.ਸੀ.ਯਾਰ. ਦੇ) - (ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. ਦੇ ਖੰਨਾ 574 'ਤੇ) 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

'ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜਕਾਰੀ ਆਬਾਰਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਸਨ, ਪਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਬਚੀਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।' ਰਾਜਨਗਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (1), ਯਟਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (ਸੇਯ) ਐਕਟ 1928 (ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ 1928 ਦਾ IV) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਯਟਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਐਕਟ, 1915 (ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ 1915 ਦਾ I) ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਜਥਾਲ ਦੁਆਰਾ 1922 ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 104 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਯ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਯਟਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਯਟਨਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ। ਬੋਸ, ਜੇ., ਰਾਜਨਗਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਾਯਜ਼ ਐਕਟ (2), ਦੇ ਖੰਨਾ 303 (ਜੈਸ.ਸੀ.ਯਾਰ.ਦੇ) - (ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. ਦੇ ਖੰਨਾ 575 'ਤੇ) ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

'ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਬਚੀਲੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਬਚੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਯ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੇਯ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।'

(2) (1951) ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. 747: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਜੈਸ.ਸੀ.332

(1) (1955) 1ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਜੈਸ.ਸੀ.569

(2) (1951) ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. 747: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਜੈਸ.ਸੀ.332

(1) (1955) 1ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. 290: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਜੈਸ.ਸੀ.569

(2) (1951) ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. 747: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਜੈਸ.ਸੀ.332

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਹਰੀਸ਼ੰਕਰ ਬਾਗਲਾ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਯੂਦੇਸ਼ ਰਾਜ (3), ਦਿੱਲੀ ਨਾਯ ਜੈਰਟ ਰੇਮ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰੀਤਾ, ਮਹਾਜਨ, ਮੀ.ਜੇ., (ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ)-ਸਫ਼ਾ 388 (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਖੰਨਾ 468 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

'ਦਿੱਲੀ ਨਾਯ ਜੈਰਟ ਰੇਮ (2) ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਖਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਿਸੇ ਉਧਾਯਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੱਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜਣਾ ਵਰਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਯੂਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਜਾਂ ਚੋਣ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਐਡਵਰਡ ਮਿਲਜ਼ ਕੇ., ਲਿਮਟਿਡ, ਬੇਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ (1), ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਸਫ਼ਾ 749 (ਜੈਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ)- (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਖੰਨਾ 32 'ਤੇ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

'ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਪਾਲਿਕਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੱਧ ਕਰਦੀ, ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਹੀ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਉਧਾਯਾ ਵਜੋਂ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।'

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਾਖਾਨਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਕੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਮੈਜਿਕ ਰੈਮੇਡੀਜ਼ (ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਇਸਤਿਹਾਰ) ਜੈਰਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਡੀ) ਨੇ ਮੱਧੇ ਗਏ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਥੂਰ, ਜੇ. ਨੇ ਖੰਨਾ 566 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ:-

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਬੰਧਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਡੈਲੀਗੇਟ ਰਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਰਵੇ ਯੂਦਾਨ ਕਰਕੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ

ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਜਿਸ ਤੌਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

(3) 1955 1 ਐਮ.ਸੀ.ਆਰ.380 ਖੰਨਾ 388 ਤੇ. ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1954 ਐਮ.ਸੀ.365 ਖੰਨਾ 468 ਤੇ

(2) (1951) ਐਮ.ਸੀ.ਆਰ. 747: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਐਮ.ਸੀ.332

(1) (1955) 1 ਐਮ.ਸੀ.ਆਰ. 735: ਏ.ਆਈ.ਏ. 1955 ਐਮ.ਸੀ.25

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1960 ਐਮ.ਸੀ.554

ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਖੰਨਾ 568 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਿਆ: - ਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਯੂਤੀਬਿਥਿਤ ਸ਼ਬਦ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੋਈ ਮਾਧਿਅਮ, ਕੋਈ ਮਾਧਿਅਮ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਕੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਸੋਧੇ ਗਏ ਰਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਘਰ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਬਹੁਥੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਰਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੇਂਸੀ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੇਡ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਯੂਤੀਨਿਯ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਮੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਨਾ ਰੱਖੇ; ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਧੀਨ ਰਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਰਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੇਂਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਇਹ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਰਥੱਖ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਥੱਖ, ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਘਰ ਉਕਤ

ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਆਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਕਾਰੀ ਆਧਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਵਾਇਸ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਸੁਮਤ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਕਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਲੈਂਕਟ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਖਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਰ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜੋ ਝੂਠ ਹੈ ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਾਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿਆਖਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਧਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਆਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਧਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਥੀ ਖੋਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਧਾਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਵਾਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਆਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਖੇਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਖੇਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧਵਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਗਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਲਕੁੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਇੰਟੀਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ ਪ੍ਰੋਹਿਬਸ਼ਨ ਐਕਟ (1938 ਦਾ VII) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਪਬੰਧ ਸਿੱਧੀਕਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਨਾਗਯੁਰ ਗਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਧਾਨ ਆਧੀਨ ਸੋਧੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: -

“ਸੁਥਾਈ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੁਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਆਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ, ਜਾਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਗੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਸੁਥੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਖੇਰੇ ਲਈ।”

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮੰਗਲਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਮੁਯੋਲਕਰ, ਜੇ.ਜੇ., ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਖੰਨਾ 89 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਵਰੀਲ ਦੀ ਇਹ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਾਰਾ 29(2) ਅਤੇ ਯਾਰਾ 32 ਦੀ ਕਲਾਜ (ਏ) ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਥਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੱਥੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਰਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਯਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂਵੀ ਰੱਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦ ਕੁਈਨ ਬਨਾਮ ਬੁਰਾਗ (1), ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਬਨੋਰੀਲਾਲ (2) ਤੌਰ ਰੋਸਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਸ ਅਤੇ ਕੈਰਮਟਰ ਬਨਾਮ ਆਗ ਵੇ (3), ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਨਾਗਪੁਰ 58

(1) 5 ਆਈ.ਏ. 178

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 ਯੀ.ਸੀ.48

(3) (1909) 8 ਸੀ.ਐਲ.ਆਰ. 626

ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਿਡਲੇ ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਰੋਸ ਵਿੱਚ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਕੌਮਿਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਖ਼ਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਮੱਥਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉ' ਕੋਰਰ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਰਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੱਥ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਲ.ਐਮ. ਵਖਰੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਜੀਦਾ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਰੋਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧੁਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ।

ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯੂਵੀ ਰੱਸਲ ਅਤੇ ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਬੁਰਾਗ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (5), ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਖਾਨਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਅਤੇ ਵਸਨਲਾਲ ਮਾਨਭਾਈ ਸੰਜਨਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ (7), ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਉਹ ਵਫ਼ਦ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਯਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਯਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਮੱਥਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਯਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ

ਦੇਖਦੇ। ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਯਹਿਲੀ ਰਿਸਮ ਦੇ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਲਈ ਜਦੋਂ ਆਉ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੁਰਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਯਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਰਿਸਮ ਦੇ ਰੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਸੇ ਵੀ ਫੁਰਵੇਂ ਰੇਸਾਂ, ਵਿਆਕਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਆਯਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਰਥਾਤ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ ਜਾਂ ਜੋ ਛੋਟ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਯਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸਕੱਸਟ ਆਰਥ ਹੈ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰਤਮਕ ਕਰਨਾ, ਆਰਥਾਤ, ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਜਾਂ ਜੋੜਨਾ। ਕੀ

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1959 ਐਮ.ਪੀ.208

(5) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 4 Cal. 172

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ.554

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ.4

ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਉਦੋਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਯਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਬਦਲਿਆ, ਸੇਧਿਆ, ਜਾਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਨੂੰਨ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਸ਼ਰਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਧੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਿਸਟਰ ਅਵਸਥੀ ਵਰੀਲ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਲਈ ਨੇ 1959 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੰਬਰ 1816 ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਛੋਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਨ, ਕਰਨ ਰਿਤਾਬ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਈਆਂ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ। ਇਸ

ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਰਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਤੀਆ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਯੋਗ ਉਪਬੰਧ ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੱਧੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਾਨੂੰਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੂਤੀਨਿਯਤਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਯਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬੇਰਾਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਾਖਾਨਾ ਦੇ ਰੋਸ 'ਤੇ ਧੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਿਠ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਸੀ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਰਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਖ਼ੁਦਾਨ ਰਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਮੱਥੇ ਗਏ ਰਾਨੂੰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਐਰਟ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੱਭੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਵਰਗੇ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਰਰਨ ਦੇ ਮਾਧਦੰਡ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਪ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਯਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਰਰਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਲੋਬ ਬਿਏਟਰਸ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਮ ਸਟੇਟ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਮ ਗਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਰੀਤਾ। ਇਹ ਮਦਰਾਮ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਕੋਰੋਲ) ਐਰਟ (1949 ਦਾ 25) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਮ ਐਰਟ ਅਤੇ ਧੰਜਾਬ ਐਰਟ ਦੀ ਸਰੀਖ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਖ਼ੁਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਧੰਜਾਬ ਮਾਧ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਮਾਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਦਰਾਮ ਮਾਧ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਮਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਰੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਮਦਰਾਮ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਵੇਲੇ, ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 Mad. 690

"13. ਇਸ ਐਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਥਾਵਜੂਦ, ਸੁਥਾਈ ਸਰਕਾਰ, ਫੋਰਟ ਮੋਂਟ ਜਾਰਜ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਰਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਐਰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਰਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ;"

ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰਾਜਮੇਨਰ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਫੁਰਵੀਆਂ ਟਿੱਖਣੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ: -

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਵੈਂਕਟਸੁਬਰਾਮਣੀਆ ਅਈਅਰ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਵਿਧਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸੇ ਵਰਗ ਜਾਂ ਰਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ-ਮੱਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਧਾਮ ਰੀਤੇ ਗਏ ਐਰਟ ਦੇ ਮੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੇਟ

ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇ-ਮੱਤ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਜਾਣਿਜ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਨੂੰਨ ਖਾਸ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਾਣੀ-ਖਛਾਣੀ ਉਦਾਹਰਨ ਟੈਕਸਿੰਗ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੋਨ, ਜੋ. 'ਰਾਮਬੀਚੇਲ ਬਨਾਮ ਵੱਖਣੀ ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਕੋਰ ਕੰਪਨੀ (2) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਇਹ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇ * * * ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸਾਂ ਜਾਂ ਛੋਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਲੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਮੰਦਿਯਾਨਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ * * * ਜਿਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਜਮਾਤ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਯਾਕਿੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕਮੰਗਤ ਆਧਾਰ ਵਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਭੇਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਸਬਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਆਖਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਅਧੀਨ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡ-ਪ੍ਰਫਾਇੰਟ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਮੰਦਿਯਾਨਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

"ਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪਰੀਖਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ

(2) (1936) 81 Law Ed. 1245

ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕਰਣ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਐਸਬਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਬਨਾਮ ਕੈਸ ਕਾਉਂਟੀ', (1) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੰਚਾਲਨ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-

ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਖਟਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਕਾਰਖੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਾਰਖੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਂਬਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਚੋਟੀ ਲਈ ਖੇਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਡੀ 'ਗੋਸਰਟ ਬਨਾਮ ਕਲੇਰੀ' (1) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਕਨੂੰਨ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਟੈਂਡਰ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਆਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਣਾਉਣੇ ਆਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਚੈਦਵੇਂ ਮੇਂਬਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖੇਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸਿਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਵਧਾਰਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਵਧਾਰਕ ਨੋਟਿਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੈਦਵੇਂ ਮੇਂਬਰ ਦੀ ਯਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, 'ਰੋਲਵੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟੇਜ਼ੀ ਬਨਾਮ ਨਿਊਯਾਰਕ' (2) ਵਿੱਚ। ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਡਗਲਸ, ਜੇ. ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਛੋਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਭਰਮਪੂਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਰਬੰਧ ਅਤੇ ਟੇਸ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, - 'ਰੋਟੇਸਟਰ ਗੁਆਨੋ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਵਰਜੀਨੀਆ' (1), 'ਫੋਰੇਸਟ ਬਨਾਮ ਕਾਰਖੋਰੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ' (2), 'ਹਾਰਟਫੋਰਡ ਸਟੀਮ ਬਾਇਲਰ ਇੰਸਯੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ

(1) (1945) 90 Law Ed. 6 ਖੰਨਾ 13 ਤੇ

(1) (1948) 93 Law Ed. 163

(2) (1948) 93 Law Ed. 533

(1) (1919) 64 Law Ed. 989

(2) (1928) 73 Law Ed. 483

'ਹੈਰੀਸਨ' (3) ਅਤੇ 'ਵੀਲਿੰਗ ਸਟੀਲ ਕਾਰਖੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਗਲੈਂਡਰ'(4) ਰਾਹੀਂ (ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੰਨਾ 692) * * *

ਮੈਂ (1903) 48 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਾਂ। ਈ ਡੀ 1018 ਅਤੇ (1926) 71 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਈ ਡੀ. 1228 ਮਦਰਾਸ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ

ਹੋਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਰਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਟੋਲ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੇਲੋੜੀ ਖੁਸ਼ਰਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਰਹੱਸਮਾਨ ਕਿ ਐਰਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਧਾਰੰਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਐਰਟ ਦੇ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਧਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਆਕਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਦਬੰਦ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕੋਈ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਰਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਦਬੰਦ ਸਨ। ਮਦਰਾਸ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਛੇਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।" (ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੰਨਾ 696)।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੀ.ਜੇ. ਇਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ (1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 671), ਨੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ

(3) (1936) 81 Law Ed. 1223

(4) (1948) 93 Law Ed. 1544

ਵਿਵਸਥਾ ਭਾੜੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਖੇਪ ਤੋਂ ਖੀੜਤ ਹੈ। ਮੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁਣ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂਰਪੀ ਖੋਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਖਾਬੇ ਦੀ ਰਾਹ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ੈਰੋ ਨੂੰ ਯੂਰਪੀ ਖੋਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਖਾਬੇ ਦੀ ਜ਼ੈਰੋ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈਰੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

"ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ੈਰੋ"

ਇਹ ਜ਼ੈਰੋ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੈਰੋ ਦੇ ਮੈਕਸਿਮਮ 2 ਵਿੱਚ ਖਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਟਲ, ਹੋਮਟਲ, ਜਾਂ ਖੋਰਡਿੰਗ-ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ੈਰੋ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਕਸਿਮਮ 1(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਛਾਉਣੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਜ਼ੈਰੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਮਪ੍ਰਿਊਨਡ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾ 3. ਮੈਕਸਿਮਮ 4 ਨਿਰਪੱਖ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 5 ਉਚਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਾਧਾ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 6 ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 7 ਦੰਡ ਦੀ ਯਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰੀ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 8 ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਕਸਿਮਮ 9 ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਾਂ ਅਦਿ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 10 ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 11 ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਿਮਮ 12 ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਖੁਰੇਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ। ਮੈਕਸਿਮਮ 13 ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਮਮ 18 ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰੋਨੇਲਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈਰੋ ਦਾ ਢਾਂਚਾ, ਇਸ ਲਈ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ੈਰੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਜ਼ੈਰੋ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਔਯ ਵੇਰਾਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਉਧਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਖਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਰਲਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਐਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰ ਰੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ ਯਾਰਾ 2(ਜੇ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ' ਦੀ ਖਰਿਭਾਸ਼ਾ- ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਰਟ ਅਧੀਨ ਮਿਉਂਸਪਲ ਰਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ, ਜਾਂ ਰਿਮੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਮੁਚਿਤ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਛੋਟ ਲਿਆਓ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਰਿਮੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਐਰਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਰੀਮ ਦੀ ਖੋਖ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਛੋਟ ਦੀ ਯਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮੱਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਛੋਟ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਾਈਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਰੇਮ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਖੋਜ ਮਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਮੋਟਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਰਟ ਨਿੱਜੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਰਟ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਯਾਰਾ 3 ਵਰਗੀ ਛੋਟ ਦੀ ਯਾਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਧੇਅ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਰਾ 3 ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਘਣ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਰਾ 3 ਦੇ ਵਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਯਾਰਾ 3 ਇੰਨੀ ਚੋੜੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖਰ ਰੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਯਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਿਮੇ ਦਿੱਤੇ ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਖਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਰਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਖੋਜਾ 696 'ਤੇ ਗਲੇਬ ਬਿਏਟਰਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਵਿਲਿਮ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਜਾਗਰ ਰੀਤੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਗਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ

ਮੰਮੇਲਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਯਭਿਯਾਮ ਦੁਆਰਾ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾਨ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਰਬਨ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਯਥੀਲ ਰੀਤੀ ਅਤੇ ਗੁਣ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਯਥੀਲ ਰੀਤੀ:

ਜੇਰਰ ਕੋਈ ਰਨੂੰਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਰਤੀ ਦੇ ਖ਼ੁਤੀਨਿਯ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਵੀ, ਜੇਰਰ ਮਿਆਰ ਵਾਜਬ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਰ ਹੈ। ਜੇਰਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮਿਆਰ ਦਾ ਖ਼ੁਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੇ ਗਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਵੈਂਕਟਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਉਸੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਟੈਰਮਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾਨ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਖੱਬਥਾਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। -'ਲੈਟਮ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕਲਾਈ ਬਨਾਮ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਮਦਰਾਸ' (1) ਰਾਹੀਂ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਰੀਦ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤੀ ਬੇਰਾਬਰ, ਬੇਰੋਕ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਡਾਲਮੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਆਰ. ਤੇਂਡੋਲਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਸ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਛੇ ਖ਼ੁਸਤਾਵ ਰੱਖੇ ਸਨ।

"(ੲ) ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਜੇਰਰ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਇੱਕਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਖਣੇ ਆਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਬੀ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਖੱਬ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ੱਸਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ;

(ਸੀ) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਸਦੇ ਰਾਨੂੰਨ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਖੁਸ਼ਟ ਰੀਤੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਤਰੇ ਫੁਰਵੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ;

(ਡੀ) ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੁਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1952 Mad. 715

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1958 ਐਮ.ਸੀ.538

(ਈ) ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਲਧਨਾ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ; ਅਤੇ

(ਐਫ) ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਨਿਗੁਚਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਰੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਰਥੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਵਿਤਰੇ ਵਾਲੇ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਨ ਲਈ ਕੁਝ ਅਣਜਾਣ ਸਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਅਧਮਾਨਜਨਕ ਸਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਲੀਖ ਸਿੰਘ-ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰੱਖਾ ਰਾਮ-ਐਲ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ (1) ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ ਅਧਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਨਾਮ ਧੰਜਾਬ ਰਾਜ (2) ਅਤੇ ਹਮਦਰਦ ਦਾਵਾਖਾਨਾ ਦੇ ਰੋਸ, ਮੈਸਰਜ਼ ਦਵਾਰਾ ਧਰਸ਼ਾਦ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਖੁਦੇਸ਼ ਰਾਜ (3), ਖੰਡਿਤ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਭਨੋਟ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਖੁਦੇਸ਼ ਰਾਜ (4), ਸੂਰਤ ਚੰਦਰ ਅਟਰ ਬਨਾਮ ਸਾਰਥੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਕਲਕੱਤਾ (5), ਅਤੇ ਧਰਸ਼ਰਾਮ ਦਾਮੋਧਰ ਵੈਦਿਆ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ (6) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਰੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਖਰੀ ਜ਼ਿਕਰ ਰੀਤੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਖਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ-ਚਾਮ ਨਰਾਇਣ ਮੇਧੀ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਹੱਦ

ਰਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਰੋਸ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਟਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਖਾਲਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਗਲਾ ਬਿੰਦੂ ਜੋ ਗੁਣ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦੂਜੀਆਂ ਅਧੀਲਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1960 Pb.176

(2) 57 ਥੀ.ਐਲ.ਆਰ.304

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1954 ਐਸ.ਸੀ. 224

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1958 ਐਸ.ਸੀ. 909

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1959 Cal.36

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1957 Bom. 252

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1959 ਐਸ.ਸੀ. 459

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1956, 1957 ਅਤੇ 1958 ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਖੋਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਐਰਟ ਦੇ ਮੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸਾਰੀ ਹੈ ਪਿਛੇਤਰ 'ਖੁੜ-' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਦੁਬਾਰਾ', ਪਰ ਇਹ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਰਟ ਦੇ ਮੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਰਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਖੁਯਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਰੋਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀ ਹੈ? ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਨਿਊ ਵਰਲਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: -

"(1) ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ;

(2) ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਢੰਗ ਜਾਂ ਤਰੀਕਾ;

(3) ਕੁਝ ਇਮਾਰਤ; ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ; ਬਣਤਰ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ 'ਰਚਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

"ਢੇਰ ਕਰਨਾ, ਬਣਾਉਣਾ, ਯੋਜਨਾਬੰਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਬਣਾਉਣਾ, ਫਰੇਮ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਵਿਉਂਤਣਾ।

(1) ਰਿਸ਼ੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਵਾਰੰਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ, ਘਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਉਮਾਰੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਮਾਰੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ। ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੇਦੀ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਇਮਾਰਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਿਸ਼ੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਗੇਦਾਮ, ਘਰ ਜਾਂ ਫਰਨੀਚਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਘਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੇਟਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਗੇਮਟਲ, ਜਾਂ ਬੇਰਡਿੰਗ ਗਾਉਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਖੋਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"ਇਮਾਰਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਕਾਨ, ਘਰ, ਝੋਂਝੀ, ਘਰ, ਸੈਂਡ ਜਾਂ ਤਬੇਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਚਿਣਾਈ, ਇੱਟਾਂ, ਲੱਕੜ, ਚਿੱਕੜ, ਛੱਤ, ਘਾਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਠ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੇਦੀ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 'ਬਿਲਡਿੰਗ' ਦੀ ਖਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਨਿਟ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਗਾਇਆ ਖਾਬੇਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਿਗਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਗਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਰੀਲ ਨੇ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਮਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰੀਤੀ, ਘਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਹਿਮਾਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਮਾਰੀ ਅਤੇ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਇੱਕ ਖਰਿਭਾਸ਼ਿਤਨਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਅਤੇ ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਵਾਰੰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸਥਾਪਤ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਘਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਖੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਰਿਗਾਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਧਾ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਾਧਾ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਰਿਸ਼ੇ ਵੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਖਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਵੀ ਅੰਸਰ ਉਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਘਰ ਜਿੱਥੇ ਖੂਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਆਖਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵਕੀਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਆਖਰਕਾਰ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵੀ ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਆਕਰਤੀਗਤ ਰੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫੈਸਲਾ ਰੀਤੇ ਗਏ ਰੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਰੋਸ਼ਨੀ ਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਮਾਇਕ ਵਿਲੈਂਟਿਜ਼ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਰਾਦਾ ਦੇਵੀ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਗਇਸ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਹਮਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਲੱਰਤਾ ਗਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਅਤੇ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

“ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਲਾਂਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਛਾਂਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰੇਸ਼ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਘਰ 'ਮੁਰੰਮਤ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਛੱਤ ਜਾਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1957 Cal.227

ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਫਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 'ਮੁੜ ਬਣਿਆ' ਨਹੀਂ ਕਹੇਗਾ। ਗਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖਰਚੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਛਾਂਚੇ ਦੀ ਛੱਤ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਛੱਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਖੂਹੀ ਰੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ, ਗਲਾਂਕਿ ਨਹੀਂ। ਤਾਜ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ ਬਨਾਮ ਨਗੇਂਦਰ ਐਨ ਮਲਿਕ (1) ਵਿੱਚ ਯੀ.ਬੀ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਰੇਸ਼ਿਸ਼ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਈ ਰੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯੀ.ਬੀ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਨੇ ਦੱਸਿਆ:

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, 'ਬਿਲਡਿੰਗ' ਅਤੇ 'ਸੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1948 ਅਤੇ 1950 ਦੇ ਕੋਰਟ ਕੈਸੇਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਹਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਕ ਟੈਸਟ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 'ਬਿਲਡਿੰਗ' ਅਤੇ 'ਸੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਰਿਸ਼ਮ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਗਾਇਆ ਰਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਉਦੇਸ਼' ਜਾਂ 'ਇਮਾਰਤ' ਜਾਂ 'ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ' ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਿਆਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਟੈਸਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 1948 ਜਾਂ 1950 ਦੇ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਬਿਲਡਿੰਗ' ਜਾਂ 'ਸੀ-ਬਿਲਡਿੰਗ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ, ਇਸ ਲਈ, ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਰੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਟਿਰੀ ਹੋਈ ਨੀਂਹ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਰੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਜੋ ਦਰਾੜ ਅਤੇ ਗਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਇਮਾਰਤ' ਜਾਂ 'ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।'

ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥੀ.ਬੀ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. ਡੇ. ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਥੀ.ਬੀ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਮਿਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪਲਾਸਟਿਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸੀ-ਏਂਟਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੁਵਿਯਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਰੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਕਿੰਤਾ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਕੇਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (1) 85 Cal. L.F. 324 ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1951 Cal.435

ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ, ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਛੱਤ ਢਾਹ ਕੇ ਜਾਂ ਨੀਂਹ ਬਦਲ ਕੇ ਜਾਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ 'ਮੁੜ-ਉਸਾਰੀ' ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ।

ਜੇਟੇਲ ਬਨਾਮ ਸਵਾਡਲੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਪੁਰਾਣੀ ਰਿਗਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿਗਾਏਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

"ਉਹ ਆਖਦਾ ਕਿ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਵੀਂ ਰਿਗਾਏਦਾਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,(ਐਫ) ਜੋ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹਨ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਗਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ

ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਗੇਲਡਿੰਗ ਰਬਜ਼ਾ ਖ਼ਾਧਤ ਰੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ”।

ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਖੰਨਾ 328 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਐਵਰਸੋਡ, ਐਮ.ਐਚ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ: -

“ਇਸ ਰਿਸ਼ਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿਆਰਤੀਗਤ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਲੋਚਨਾ- ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਰਹਿਣਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗਈ ਹਰ ਆਈਟਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤਜਵੀਜ਼ ਰੀਤੇ ਗਏ ਖ਼ੂਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਇਹ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੀ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਪੈਰਾਗਰਾਫ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ, ਮੈਂ ਕੰਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਸਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਕੇ ਹੋਏ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਗਰਫ਼ਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਰਾਂਸਵਰਸ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆਤ ਰਾਉਂਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ; ਕਿਉਂਕਿ "ਜੇ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਫਰਸ਼ ਦਾ ਡੁੱਬਣਾ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੋਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਆੱਠ ਇੰਚ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨਾਲ, ਜੇ ਕਿ ਜੇ ਮੀ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਾਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਗੇਲਡਿੰਗ ਹੈ।”

ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਰੋਮਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ:-

“ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ 'ਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਹਨ।

(1) (1957) 3 ਏ.ਈ.ਐਚ. 325

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖ਼ੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਖ਼ੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਸਿੱਖਿਆਤ ਰਾਉਂਟੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੀ ਹਰੇਕ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜੇ ਖ਼ੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ: 'ਇਹ ਪੁਨਰ

ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੁਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਐਵਰਸੇਡ, ਐੱਮ.ਯਾਰ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਰੀਤਾ ਜਾਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਮਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਮਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ, ਜੋ ਕੇਵਲ ਦੇ ਢਾਹੁਣ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਫ਼ਤ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ-ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਰੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਲੋਚਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਉਟੀ ਰੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਚਮੁੱਚ ਗਲਤ ਰੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮਰਾਨ ਮਾਲਰ ਅਤੇ ਰਿਗਾਏਦਾਰ 1954 ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1)(ਐਫ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਰੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਵੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੇਵਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਖੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਕੇਮ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਖਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਓਰਮੇਰੇਡ ਐਲ.ਜੇ. ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ, ਖਰਸੀ ਈ. ਕੈਡਲ ਐਂਡ ਕੋਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜੈਰਮਾਰਚ ਪ੍ਰਾਥਰਟੀਜ਼, ਲਿਮਿਟਿਡ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਵਰਸੇਡ, ਐੱਮ.ਯਾਰ., ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਰੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖੁਸ਼ਤਾਵਿਤ ਕੇਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਜੋ ਕਥਾ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਹਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਨਵੇਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਲੋਰਡ ਏਵਰਸੇਡ ਐੱਮ.ਯਾਰ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਧੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਿਗਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਰਾਨ ਮਾਲਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕਾਰਜ ਰੀਤੇ ਸਨ ਉਹ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਰੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਐਰਮੈਸ ਥ੍ਰੇਫਿਟਸ ਟੈਕਸ, ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮਾ ਸੁਗਰ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬੇਬਿਲੀ (2) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ

- (1) (1957) 1 All. E.R. 148
- (2) ਏ.ਯਾਈ.ਯਾਰ. 1952 Mad.689

ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਰੀ ਹੈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਰੀਤੇ: -

“ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਇੱਕ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਇੱਕ ਮੁਰੰਮਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਖੂਰੇ ਦੇ ਮਹਾਇਕ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਲੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਧਾਮੇ, ਇਹ ਖੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਾ-

ਵਸਤੂ ਦਾ ਇਹ ਖੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਖੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਸਟ, ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ 'ਖੁਰੰਮਤ' ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਖਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਗਤਾ ਦਾ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਉਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੁਰੰਮਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਮਾਨੂੰ ਮਾਡੇ ਮਾਹਮਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲੈਟਰਸ ਏਟੈਂਟ ਅਧੀਲ ਨੰ. 276 ਆਫ 1958

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ ਖਹਿਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਖਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਮੰਦਿਆਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਬੇਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ: ਮਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

ਤੀਸਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਈਆਂ ਕਿ ਅਧੀਲਕਰਤਾ ਸਥਾਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਜ਼ੂਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੋਰਡ ਨਿਯਮ, 1926 ਦੇ ਨਿਯਮ 2, ਭਾਗ II ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

ਇੱਕ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੋਰਡ ਆਖਣੇ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਜ਼ੂਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਡਿਥਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਖਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਦੋਂ ਖ਼ਾਧਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਰਮ 250 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਦੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਰਮ 500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇੱਕ ਮਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਰਮ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਖ਼ਾਧਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;"

ਨਜ਼ੂਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਧੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕੋਲੀ ਹੀ ਸਥਾਈ ਲੀਜ਼ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ

ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ
ਰੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਰੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਰਿਗਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ
ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਯੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ
ਲੀਜ਼ ਸਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ ਨਾਲ ਰੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗੁਣ ਐਸਟੇਟਲ ਦੇ ਆਧਾਰ
'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਸਟੇਟਲ ਦਾ ਰੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ
ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 4(2) ਅਤੇ 4(3), ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ 7 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਕੈਮਟ ਮਨਾਹੀ
ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

“4(2) ਰੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਬਚੀਲ
ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਘਣੀ ਦੀ ਰੋਈ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਉਬਚੀਲੀ ਖੋਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ
ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੂਲ ਕੰਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏਗੀ।।

4(3) ਰੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਰੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਬਚੀਲ ਰੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਥਾਈ
ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੋਈ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ
ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ। ਖੋਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ
ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਰੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਖਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਥੇਰਡ ਦੁਆਰਾ
ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਰੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ
ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਰੋਈ ਸੁਧਾਰ ਰੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਲਗਭਗ 14 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ
ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਰੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ
ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

1959 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਨੰਬਰ 1816

ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿੱਠਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੌਰ ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ
ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਨਿਊ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਇਮਾਰਤ ਦਾ
ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰ
ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਰੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ

ਲਈ, ਜਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਾਰੀ ਟਿਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਟਿਮਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਨ ਦੀ ਟਿਮਾਰਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਛੱਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਰ ਮਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਖੱਬੇ, ਉਮਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਜੋ ਟਿਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਿਮਾਰਤ ਦੀ ਉਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਲਾਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13(1) ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਖਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਗਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਧਰ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ, ਕੋਈ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਚੈਂਬਰੀ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ, ਨਰਵਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜਮੀਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਇਸ ਲਈ, ਫਰਮਾਨ ਖਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੁਰਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਜਿਸ ਦਿਨ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਧਰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਚਨਚੇਤੀ ਧੌਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਧੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਧੀਲ ਵਿੱਚ ਬਾਰੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਰਿ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1949 ਈ.ਪੀ.357

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 Pat. 385

ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮਰਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਰਾਨ ਮਾਲਕ ਢਾਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਖਾਰਟੀ-ਦੀਵਾਰਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਮਰਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਗਟੇਦਾਰ ਦੀ ਅਧੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਅਧੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਬਾਨਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿੱਕਾਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਖਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿੱਕਾਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ: ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,